

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Melyben:		Vidéken:	
1 héra	60 f.	1 héra	1 K --
1 évre	1 K 80	1 évre	3 " --
1 évre	3 " 60	1 évre	6 " --
1 évre	7 " 20	1 évre	12 " --

Lapkiadó: **Baranyay Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Major Mihály.**

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Ide küldendő a szerkesztőség és a kiadóhivatal érdeklő minden közlemény és előfizetési új.
Egyes számkapok a donánytöredékben.

? Sajtószabadság?

Financ mint sajtóközeg.

Magyarország alkotmányos ország. Így tanítják az iskolában. Hozzáteszik, hogy ez annyit tesz, hogy csak saját törvényei és szokásai szerint kormányozható. Igaz, viszont Bécs nem szűnik meg a világba híresztelni, hogy mi Ausztriának egy tartománya vagyunk. Az is igaz, hogy az egész világ utána mondja, hogy mi egy osztrák tartomány vagyunk. A nyájas külföld aztán belebolondulhat, hogy Magyarország önálló állam-e, vagy osztrák tartomány.

Cseppentett így vagyunk a sajtószabadsággal is. Gondolatait sajtó útján mindenki szabadon kifejezheti — mondja a törvény. Lehet, is amíg a

kormánynak tetszik. Addig igazán azt írhatja az újság, ami neki tetszik, büntetés ne hezen, vagy alig érheti. Viszont, ha a kormány megnehezelt egy lapra! Jaj szegénynek! Akár napról-napra lefoglalhatja a vizsgálóbíró, még mielőtt bírósági megálpítaná, hogy vétett-e vagy sem. Tehát még mielőtt elitélnék a lapot, már végre is hajtanak rajta egy súlyos ítéletet: az anyagi megkárósítást. Sőt tovább. Ha a lap tovább is mer a kormányt nem tetszeni: kitiltják a pályaudvarokról és megvonják a postai szállítást. Szóval létfeltételeiben támadják meg a lapot.

Most a Magyarország és Pesti Naplóval kezdte a kormány ezt a procedurát. Folytatja a Népszaván. Nekünk nem sok okunk van a Népszaváért lelkesedni, de annál több a sajtószabadságért. Már pedig Népszava ide, Népszava oda: a sajtószabadság kérdése azon fordul meg, hogy gondolatait sajtó útján terjesztheti-e valaki szá-

badon, vagy sem. Hiszen ha ma a Népszavát tiltják ki a pályaudvarokról, kobozzák el ítélet nélkül, szüntetik be az utcai elárusítását, holnap ránk kerülhet a sor. Ha vétett az újság, állítsák bíróság elé, büntessék, de törvényes uton. Elvégre jogállam vagyunk, vagy mi, hol még a legutolsó kapcabélyárt sem szabad ítélet nélkül kivégezni. Hát ami egy kapcabélyárt megillet, csak a sajtó ne illesse?

De most jön a java. Szinte fejcsóválva olvastuk, hogy a kormány odáig ment dühében, a Népszava ellen, amit eleddig még egyetlen kormány sem merészt. Olvastuk, hogy a pesti trafikosokat fináncok járják sorba és az engedély megvonásával fenyegetik a trafikosokat, ha merészelik árusítani a Népszavát. Szóval én, te, ő ne vehessük meg azt a lapot, ami nekem, neked, neki jólesik, hanem olvasd magyar azt a papírost, aminek kormánysszabaddalma van a megjelenésre. Hisz így két hét alatt az összes ellenzéki lapokat meg le-

het fojtani, ha ugyan az olvasóközönség hagyja megfojtani a lapját.

A fináncuralom tegnapi kelve Székesfehérvárra is ráfeküdt. Pénzügyőri szemlésez járta be a trafikokat és a Népszavát kérte. Legtöbb helyen azt felelték: nincs, elfogyott. Mire a finánc a következő sajtópavlik szónoklatot mondta el: „**Hát kérem ne is tessék tartani, mert szigorú rendeletünk van, hogy a Népszava árusítóitól az engedélyt bevonjuk.**”

Hát ez ellen a leghatározottabban tiltakoznia kell minden becsületes embernek. Mi vagyunk az utolsók, akik a Népszava modorát helyeseljük, de igenis az elsők közé állunk, mikor a kormány törvénytelen, erőszakos, gaz módton akarja a sajtót fináncgyilkosokkal dirigálni. Meg aztán, mondjuk ki, bir a Népszava olyat írni, amit erről a kormányról naponként és pillanatonként minden becsületes ember gondol? Ugye nem?

Csodáljuk, hogy a kormánynak nincs annyi sütnivalója és

Mese a harangokról.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

— Apuka, mesélj!
— Miről, édesem?
— A harangokról.
— Melviket? Hiszen tudod azokat már kisleányom, jobban, mint az apuska.

— Nem baj, te olyan szépen meséled, apus! Meséld el mind-egyiket!

— És az öreg harangöntő mesél. Mesél a kicsi lányának olyan érces mély hangon, mintha a kedves harangjaitól tanulta volna el a beszédet.

— Régente, kis lányom, nem volt a templomnak haranga.

Egyszer a jó Isten leküldte egyik anygalkáját a földre, hogy nézze meg a templomokat. Lejött az anygalka épp késő este, amikor be volt zárva a templom nagy kapuja és a nagy csendességben még a lélekzetet is hallani lehetett volna. Leszállt az anygalka és — csodák csodája — mit látott? Tele volt ezüst cseppelkel a templom fala,

földje, a padok és minden, minden. És mi volt az a sok ezüst csepp? Az emberek imádsága. És az anygalka összeszedte és felvitte a mennyországba. És odarepült sok sok anygalka, összeszűrték, összeszefonták az ezüstcseppeket egy nagy harangba. Mikor kész volt — bim-bam — odafűzték a templom toronyába és ezota szól az öreg harang: imádkozzatok emberek, ugy, mint azok a jó lelkek, akiknek imáiból szűttek engem az anygalkok.

— Tovább, apuska!
— A középső harang meséjét: Hát...

— Nem, apuska, ne azt.
— Na jó, elmondom a Szent-

Antal harangjáról...

— Nem, nem, azt sem, apuska. A kis harangról beszélj, arról még sohasam beszéltél, pedig ugy szeretem a kicsi harangot.

— Arról nem tud apuska mesét.
— Miért?

— A kis harangot nem szereti apuska.

— Miért?
— Mert az siratta el, az vitte el anyuskát.

Már sötétebe borul a kis szoba. A gyermek nagy szemű csodálkozva réz a sötétségbe.

— A harang vitte el anyuskát?
— Az öreg harangöntő meg a kicsi lány a hányszor értek már mese közben ehhez a fordulathoz!

— És mégis mindig ugyanaz a megdöbbenő csend, az a fájó némaság telepszik ilyenkor a kis szoba gyermekkacajos világába. Hallgat az apa, csendes a kisleány — talán mindegyik arra vár, hogy előlőljen a félhomályból az anyuska, akit elvitt a kis harang...

Egy este különösen fényes szemekkel, lázas arcocskával és mégis didereggel bujt a kis lány afja ölébe.

— Apuka mesélj!

Az öreg nem is vette észre, hogy reszket a kicsi test, olyan nagy volt az öröme. Nagy, gyerekes öröm kacagta be a lelkét. Leszakadt a lélekharang kötele, összetört a kis harang. Mintha ezzel a hirrel egy sötét árnyék szakadt volna le szívéből, mely odafonta a régi kis haranghoz. — Nincs már az a harang, amely a boldogtalanságot hozta — ujjat kell csinálni és szépet, gyö-

nyörű szépet fog önteni, bele fogja önteni az ércebe örömet és reményeket. — Uj harang — uj öröm és uj boldogság!

— Kis lányom, kis szívem, most már mesél apuka a kis harangról.

— Amelyik elvitte anyuskát?
— Nem anyom, az nincs már.

Eltörött. Uj kis harangot csinál apuka. Jaj de szép lesz az! Diszes az oldala, ezüst a csengése. Az első elvitte anyuskát apukától — a másikat újra visszaadja.

— Visszajön anyuka?
— Azt nem lelkem. Hanem az uj harang viszi el apukát ő hozzá majd egyszer.

— Es szép lesz az uj harang?
— Nagyon szép! Holnapután már ott fog lengni a napsugárban.

— Mesélj róla apus!
— Mesélek lelkem. Tudod ugy-e,

hogy a jó Istenke onnan föntől lenéz az emberekre. Es ha látja, hogy az egyik már nagyon öreg — vagy ha megint egy másikatnak a szive nagyon megtetszik neki —

leküldi a földre anygalkát, hogy hozza fel ő hozzá a szép menyországba. Jaj de örülnek ilyenkor az anygalkok! Alig várják, hogy köztük le-

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza
barátok épülete,

ÁZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

00000703

nem tudja, hogy a fiánc nem árt a sajtónak. Csak használ. Ebből a szempontból sajnáljuk, hogy épen a Népszavát éri ez a kormányreklám. Annak a sok embernek érdekében sajnáljuk, akik most már jusztra is megveszik a Népszavát és beszívják annak indokolatlan vallásgyűlöletét. Mert ez szabad ezen a szépséges Magyarországon. Ettől nem féltik a mungók a hazát. Ellenben, aki a gazdaságot a maga nevének neveli annak fiáncokkal markolják meg a torkát. És ezt sajtószabadságnak hívják?

Justh levele a királyhoz.

Lemond a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságról.

Felséges Uram!

Hazám és a trón szolgálatában tanusított odaadó hűségemet kegyes volt felséged legmagasabb figyelmére méltatni és szerény érdemeimet méltónak kegyeskedett ítélni arra, hogy belső titkos tanácsosává nevezzen ki. Felséges királyomnak e magas ténnyben megnyilvánuló fejedelmi bizalom új ösztönül szolgál arra, hogy hazámat és a trónt azon a módon szolgáljam tovább, ami által Felséges Uram figyelmet sikerült magamra vonnom. Azonban az államhatalom fegyveres erejének és karhatalmának alárendelt eszközeit felséged kor-

mánya reám szabadította, úgy, hogy 1912 évi június hó ötödike óta én, felséged valóságos belső titkos tanácsosa, az útcán sem vagyok biztonságban s a képviselőházból — hova engemet a nemzet bizalma küldött — a karhatalom tetteles erőszakkal távolított el és tart távol. Hogy felséged által is elismert módon hazámat és a trónt ne szolgálhassam.

Nincs jogom eddigi multamhoz, amelyet Felséged is kegyes volt kitüntetni, hűlenné válni. Kötelességem hazám és a trón iránt változatlanul szolgálni nemzetem és királyom érdekeit, úgy, amint azt a multban tettem s amiként felséged fejedelmi bizalmára kegyes volt méltatni. Mint hazafi, rendíthetetlenül megyek tovább ezen az uton, nem törődve azzal, hogy Felséged kormányának erőszakosságai minő megpróbáltatásokat mérnek reám és társaimra. Ezeket őseinkhez méltó szilárd-sággal fogjuk elviselni. Ellenben arra nincs jogom, hogy saját személyemben Felséged valóságos belső titkos tanácsosát közrendőruk brutalitása állandóan inzultálja ama kormány parancsára, mely felséged bizalmát élvezi. Ezt a magas kitüntetést tehát alázatos hódolattal bocsátom rendelkezésére Felséges Urannak, mert érzem, köteles vagyok az államhatalom közzei részéről mindennaposá vált inzultusoktól megkímélni annak a méltóságnak dicsőt, amely iránt az állam területén mindenki a legnagyobb tisztelettel köteles viselkedni, mert Felséged valóságos belső titkos tanácsosa az erőszak és meghurcolás tárgya nem lehet.

Felséges Urannak és királyomnak hódoló alattvalója.

Justh Gyula,

országgyűlési képviselő.

Jégverés.

Elemi csapás Alapon.

Itt az aratás! A várva-várt idő, melyet telve reménnyel, de mégis rettegéssel várt a gazda, ime, elérkezett. Megtörténtek az előkészületek. Megkalapálták, megfentélt a pengő kaszát, a hullámzó aransárga kalásztenger várja az aratót. Már lépdel is jó kedvvel s árvalányhajás, pipacosos kalapját lehuzza szemére. Pedig ezt nem is kellene tennie. A napot felhő takarja el s egyik felhő nyomon követi a másikat. Gyorsan tornyosulnak a felhők s kihirdetik az istenítéletet. Dörgés, villámlás, félelmetes zivatar. Páttog, csattog az istenostora. A kopogó, paskoló jég pár perc alatt elvégezte az arató három hetes munkáját. A szegény emberek könnyes szemmel nézegetik a pusztulás helyét és azt, ami megmaradt, keservesen vágják ki a földből.

Igy történt Alapon tegnapielőtt. Bent a faluban kertet, gyümölcsöst teljesen tönkrevért a jég, a határban mintegy 30 perccentet meghagyott. És csodálatos módon a szomszédos határt már nem érte kár, a súlyos jégfelhő csak épen Alapra csapott le. Az alapknál tehát megvolt a szomorni aratás. A tavaszi szegénységet követi a nyári nyomorúság.

A szegény kisbirtokosnak amenny is sok baja.

A kamatfizetés ideje eljött. A hitelező nem vár Temrés nincs: elvette az Ur büntető keze. Jó a foglalás, a licita.

A kor, melynek humanizmus

a jelszava, nem segít a nyomorult földművesen. A mindenható állam, amelyért egyedül dolgozik, a mai nemzedék, meg tesz annyit, hogy egészben, vagy részben leírja az adót.

Adóleírás — egy csepp a tengeryei keserűség enyhítésére. És az állam ezzel még kérkedik. A kérkedő állam azonban azt már nem veszi észre, hogy a kártszenvedett gazdát védelem nélkül adja az uzsorás kezébe.

De hagyjuk most ezt a szomorú képet. — Nem mindenütt szakadt le az Isten büntetése. Az arany kalással ékes rónaságon hallatszik az aratók vig danája. A fűtyös pacsirtával versenyre kél a marokverő leányok ezüst éneke. A pengő kasza után vastag rend biztatja a gazdát és aratót. A kandikáló buzaszemek, biztatják a munkálkodó népet, hogy nem hiába húzta az igát.

A gazda számítást teszen Kiadás-bevétel. Örömmel tapasztalja, hogy a mai árak szerint meg lesz fizetve munkája. Talán még inségesebb időkre is jut egy kevés.

A jóleső öröm elfeledtetni vele a bőrre lovagjait, kik az ő bőrére spekulálnak. Nem jut eszébe, hogy a liberális állam jóvóltából néhány dúsgazdag gabona király kezében van jóvője letéve. Nem jut eszébe, hogy néhány lelketlen rabló, ezerszer rosszabb a régi rabló lovagoknál, könnye-kedve szerint bánik a gabona árával.

Ha ezeknek a lelketlen kufároknak úgy tetszik, könnytelen lesz a gazda potom áron elvesz-tegetni azt, amiért egész esz-tendően át faradt.

A mindenható állam, amelyért dolgozunk, nem ismeri igazí gyermekeit. Becézett fiaí csu-

gyen az új angyal. És készítenek szép ezüst szánkót, amelyikkel felhúzzák a felhőkön az új angyalkát. Tudod melyik az ezüstszánkó? A kis harang. Mikor elkezd csilingelni szép ezüstösen bim-bam — akkor húzzák fel rajta az angyalok az új társat. Csilingel a kis harang, reptül az ezüst szánkó és aki ember volt itt a földön, felrepül, mint angyal a mennyországba.

— Apus! En is szeretnék felrepülni az ezüst szánkón!

Sötét árnyék hát újra visszajöttél? Visszajöttél, hogy még ijesz-tőbb sötétséggel borulj az öreg harangöntő lelkére?

Valami titkoszatos félelem szorítja össze az öreg szívet. És csak akkor veszi észre, hogyan piheg a kicsi lánya, milyen tüzes az arcocskája.

— Lelkem kis leányom, ne mondj ilyet. Gyere, apuka léleket. Ugy, úgy, látak szép melegen. Aludj, aludj, ne gondoldj többé a kis harangra.

És szaladnak a szomszédok patikába, szaladnak orvosért.

— Apuka, apuka! Szépre csináld a kis harangot! Én akarok utazni rajta!

És az öreg nem tud felcni. Mintha a sötét árnyék az ágyára telepedne — nem bír gondolkodni. Így térdel féléljjel valamilyen örületes dermedtséggel a kicsi ágy előtt. Hajnal felé szinte izzik a levegő a gőzölgő kis testtől.

És egyszerre egy gondolat vág bele az öregnek ijeltségtől felháborodott dermedt lelkébe.

— El akarja vinni az új kis harang. — Nem szabad elpusztulni

annak, akire te vágyol, kis harang! Pusztulj el inkább magad!

A nagy fájdalomnak vannak percek, melyekben a legheletlenebb gondolatokba úgy bele kap a lélek, mint valami mély bizonyosságba. Az öreg harangöntőt is megkapta erős bizottsággal egy gondolat: ha elpusztul a kis harang, megnem-e-kül az egyetlen boldogsága.

És mint a tolvaj kuszik oda, ahol készen áll a kisharang. Csak egy suhintás a fejszéval és nincs többé.

— Apuka, apuka, hol vagy? Nézd, el akarják venni a kis szánkómat! Csunya fekete emberek összetörtek és nevetnek és azt mondják, hogy ha nagy leszek, az övék lesznek. Apuska, apuska, nem akarom. — Az ezüstszánkót akarom, hogy elmenjek angyalkának.

És az öreg leejti a fejszét.

— Kis harang, kis harang vidd el inkább most, nehogy később talán ne kelljen már ott fenn a jó Istennek...

— Ne félj, kis lányom, nem bántják a kis harangot, itt az ezüstszánkó, utazhatsz rajta felér angyalkához...

Másnap ott leng a napfényben az új lélekarang. És megszökölt ezüst csengéssel: bim-bam...

Most szánkázik egy szőkefürtös kis lányka föl a mennyországba.

Valahol pedig egy öreg ember csendesen zokogja:

— Legyen meg a Te akaratod!

Blaskó Mária.

Modern fürdőszoba és mosdóberendezések stb. Szakmába vágó javítások vidékre is azonnal teljesítetnek. Telefon sz. 301.

Háztulajdonosoknak vízvezeték és csatornázási

házi berendezésekről felvilágosítás, tervezés és költségvetéssel, készséggel szolgálnak
EPERJESI TESTVÉREK vízvezeték és csatornázási vállalkozók. ::

Műszaki iroda és mintaraktár: Rákóczi- és Bank-utca sarok. Műhely és cementáru gyár: Budai-ut 62. sz.

hérvári illetőségű, vagyontalan árva, félárva, ezek hiányában más szegénysorsú, római kátholikuss vallású, 8—12 éves leánygyermek. A neveltetés az illető 16 éves korának betöltéséig fog tartani.

Felhivatnak mindazok, kik fenti nevelő intézetbe felvételt nyújtanak, hogy fenti kelékekkel igazolt kérvényeiket folyó évi július hó 20-ig a városi igaztató hivatalba adják be.

Az alapítványi helyet a székesfehérvári káptalan adományozza.

Székesfehérvárott, 1912. évi július hó 2-án.

Dr. Saára Gyula sk.,
polgármester.

Piaci árak:

Buza	22 90—23 10 K
Rozs	20 90—21 10 K
Arpa	21 00—21 50 K
Zab	21 30—21 50 K
Tengeri	20 00—20 00 K
Bab	30 — — — K
Burgonya 1 kg. uj. 16	— — — K
Zsir	1 90 — — K
Szalma takerm.	4 00—4 20 K
Széna kötölen	6 50—6 80 K
Sértés 100kgm. a. f. 12	1 18 K
	f. 120—1 30 K
Marha húz 1 kgm	1 80—2 — K
Borjú	2 00—2 40 K
Közszén 1 mm.	3 60 — — K

Apróhirdetések

Munkás lányok felvételnek Hangmácher sörtelep Fazekas utca 6.

Fajgálambok és nyulak eladóok Laky Gyulanál Csapó utca 1.

Eladó szőlők: Ot oktályos szőlő hajlékkal az Öreghegyen Fanta dűlő 961. sz. a., ugyszintén 3 oktályos szőlő évi lakásnak is használható hajlékkal és verandával szabad kzből eladó. Felvilágosítás nyerhető Székesfehérvár, Iskola u. 8. sz. I. em. jobbra 5. ajtó.

Egy ház, két kemencével, péküzletnek alkalmas, eladó. Zámoly-utca 30. sz.

Tanuló lányokat vasaláshoz fizetéssel felvesz Rehorska kelmefestő és vegytisztító gyár Tobak-utca 21.

Keresek 2 fiút jó házból valókat, pincér-tanulóknak, Rédei Vilmos vendéglős, Kossuth-u.

A Hitelszövetkezet Lövöldes utca 3. sz. alatt aprított tüzfát ad a tagoknak házhoz szállítva 100 kgkint 2 60 K ért.

ÖN NYER

ha csekély befektetéssel áldoz oly célra, melynek hasznát

MILLIÓK

élvezik. Nincs nagyobb nyereség, mint az, amelyet soha el nem veszthetünk. És ki nem állítja, hogy

MINDENKI

el nem veszthető nyereséggel olvassa Slemil Péter csodálatos történetét. Csekély egy koronáért kapható a szerkesztőségben.

Fényképezőgép 6 x 9, kobold eladó 10 koronáért. Megtekinthető a kiadóban.

Mikes Törökországi Leveli, diszkiadás kéz alatt olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Arany Biblia azelőtt 150 korona, most 90 korona cim a kiadóban.

Varrógépjavítások

műhelyünkben gyorsan és szakértően kicseréljük,

SINGER CO. varrógép-részvén-társaság.

Magyarország legnagyobb és legújabb varrógép-üzlete. Székesfehérvár, Nádorutca, Tölgyfalva

Ha eladni

vagy venni-valója van

az apróhirdetéseket közzé!

A már világhírű Kolozsvári (Heinrich) Szt. László fertőtlenítő

PIPERE-SZAPPAN

kincset ér a háznál. Biztosan megóv minden ragályos betegségtől és emellett remek illatával kiváló törfinomító anyaga folytán elsőrangú kosmetikai cikk.

Kapható mindenütt Ára 70 fillér.

„NIGRIN“ legjobb cipőkrém a világon!

A bőrnek pompás fényt ad, a bőrt puhává és tartóssá teszi.

20 fillér egy óriási doboz! 1 kgr **75,** 1 kgr **140,** 1 kgr **270** fillér.

Fernolendi világhírű fénymaz (subick) 4, 6, 10 és 20 filléres dobozokban. **Cipőkrém különlegességek minden színben!** a kontinens leghírnevesebb gyáraiból.

JÉGPOR biztos szer lábizzadás ellen! Kisdoboz 60 f. nagydoboz 1 kor. — Ismétlésürítőknek minden cikkből megietelő árengedmény! —

Puha- és keményfa padlóhoz lakk, viasz, linóleum, különböző színekben. Fa- és vasbutorokhoz való festék minden színben, Arany-, ezüst- és bronziakkok képkeretek restaurálásához. Szalmakalap-festékek. Bőrakkok. Vazelin. Orosz bőrkencs. Bőrapretura, nyeregzsappan, kályha és fémtisztítószer. Szarvasbőrfesték. Lábbeli tisztítószer. Cipőtűző különlegességek. Cipő és csizmasámfák. Mindenféle cipődíszítések. Kocsimosó és butortörő szarvasbőrök 1 K-tól felfelé. Kocsimosó szivacsok! Arctörő bőrok.

„PALMA“ gummisarkokban a járás elegáns, biztos és kellemes igen olcsó árak mellett kapható.

Matracok, diványok és ülésekbe való lőszőr, áfrik és tengerifü eredeti gyári áron.

LEGJOBB DENATURÁLT SPIRITUSZ!

Nagy lóokróc- raktár. — Vízmentes ponyvák és gabonaszákak. — Trieszti szivacsbehozatal. **Langraf Gábor és Fia** gépszij- és bőrkereskedésében.

Cipőfelsőrész, Kaptafagyár és árutalepel, Jókai-utca 8. és 10. szám. **TELEFON 100. SZÉKESFEHÉRVÁR SPECIÁLIS ÜZLETE.** Üzletalapítás 1857-ben.